

केंद्र शासन पुरस्कृत कमी खर्चाच्या स्वच्छता योजने अंतर्गत सांगली-मिरज-कुपवाड, महानगर पालिका व इतर ४ नागरी संस्थाना वैयक्तिक शौचालय बांधकामाच्या प्रस्तावा संदर्भात केंद्र हिश्याची द्वितीय हप्त्याची ७५% रक्कम वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्र.कखयो २०१२/प्र.क्र.१०८/पापु-२१
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
दिनांक :- १७ नोव्हेंबर, २०१२

वाचावे:-

- १) शासन निर्णय क्र. कखयो२००९/प्र.क्र.१००/वै.शौ./पापु२१ दिनांक १०/९/२००८
- २) शासन परिपत्रक क्र.कखयो२००८/प्र.क्र. १३३/वै.शौ./पापु२१ दिनांक २३/१०/२००८
- ३) शासन परिपत्रक क्र. कखयो२००८/प्र.क्र. ८६/वै.शौ./पापु२१ दिनांक ६/५/२००९
- ४) अवर सचिव , गृह निर्माण व शहरी द्वांद्वय निर्मुलन मंत्रालय, भारत सरकार, निर्माण भवन, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.०-१७०२४ / १/२०१०-LCS दि.१७/३/२०१० व क्र. ०-१७०२४/१९/२००९-LCS दि.२४ मे, २०१०
- ५) अधिदान व लेखा अधिकारी, नगर विकास विभाग, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.पीएओ(सेक्शन) युडी/ग्रॅन्टस-इन-एड/एँडव्हाईसेस/२०१०-११/१०७-११३/दिनांक २६ मे, २०१०
- ६) शासन निर्णय क्र.कखयो२००८/प्र.क्र.३९/पापु२१ दिनांक १६/६/२००८
- ७) शासन निर्णय क्र. कखयो२०१०/प्र.क्र.१२७/पापु२१ दिनांक २९/०७/२०१० (राज्य हिस्सा)
- ८) शासन निर्णय क्र. कखयो२०१०/प्र.क्र.१३३/पापु२१ दिनांक २९/०७/२०१० (केंद्र हिस्सा)
- ९) शासन पत्र क्र.कखयो २०११/प्र.क्र.१५१/पा.पु.२१ दिनांक १७/०३/२०१२
- १०) अवर सचिव, गृहनिर्माण व शहरी द्वांद्वय निर्मुलन मंत्रालय, भारत सरकार, निर्माण भवन, नवी दिल्ली यांचे ३ पत्रे क्र.०-१७०२४/१९/२००९-LCS/H (FTS-२५८) दि.२७/९/२०१२
- ११) शासन निर्णय क्र. कखयो २०१२/प्र.क्र.१०८/पापु-२१ (केंद्र हिस्सा), दि.५/११/२०१२
- १२) शासन निर्णय क्र. कखयो २०१०/प्र.क्र. २३३/पापु-२१(राज्य हिस्सा), दि.५/११/२०१२

प्रस्तावना :-

राज्याच्या नागरी भागातील (महानगरपालिका व नगरपरिषद क्षेत्र) आर्थिक दुर्बल घटकातील नागरिकांकरिता वैयक्तिक शौचालय नसलेल्या प्रत्येक घरांमध्ये वैयक्तिक शौचालयांची उपलब्धता व्हावी यासाठी केंद्र शासन पुरस्कृत कमी खर्चाच्या स्वच्छता योजनेअंतर्गत सुधारित मार्गदर्शक तत्वांनुसार वैयक्तिक शौचालय बांधकाम कार्यक्रम राज्यातील सर्व शहरांमध्ये राबविण्याचा निर्णय शासन निर्णय क्र. कखयो२००९/प्र.क्र.१००/वै.शौ./पापु-२१ दि.१०/९/२००८ अन्वये घेण्यात आलेला आहे. सदर कार्यक्रमांतर्गत दिनांक १३ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या राज्य समन्वय समितीच्या बैठकीत सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिका, जि.सांगली व मोवाड, ऊमरेड, मोहपा, खापा, जि.नागपूर या नगरपरिषदांच्या प्रस्तावांना मान्यता देण्यात आली होती.

२. केंद्र शासनाच्या गृह निर्माण व शहरी दारिद्र्य निर्मुलन मंत्रालयाच्या केंद्रिय समन्वय समितीच्या दि.८ मार्च, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये वरील पाचही नागरी संस्थांचे प्रकल्प प्रस्ताव मंजूर करण्यात आले. संदर्भाधिन क्रमांक ५ च्या दि.२६ मे, २०१० च्या पत्रान्वये सदर नागरी संस्थांच्या प्रकल्प प्रस्तावापोटी एकुण केंद्र हिश्याच्या प्रथम हप्त्याची २५% रक्कम म्हणजेच रु.१,४८,४०,१५६/- राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा केली होती. दि.२९ जुलै, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये केंद्र हिश्याच्या प्रथम हप्त्याची २५% रक्कम वरील नागरी संस्थांना उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. केंद्र हिश्याची २५% रक्कम उपलब्ध करून दिल्यानंतर राज्य हिश्याची ५०% तरतुद दि.१० सप्टेंबर २००८ च्या शासन निर्णयाने मुक्त करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार राज्य हिश्याची ५०% रक्कम वरील ५ नागरी संस्थांना दि.२९/०७/२०१० च्या शासननिर्णयाने मुक्त करण्यात आली आहे. या योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून रु.९.६४ कोटी एवढी रक्कम केंद्र हिश्या पोटी राज्य शासनास उपलब्ध करून देण्यात आली होती. सदर रु.९.६४ कोटी (१००%) रक्कमेचे उपयोगिता प्रमाणपत्र दि. १८ सप्टेंबर २०१२ च्या शासन पत्रान्वये केंद्र शासनास सादर करण्यात आले व द्वितीय हप्त्याचे अनुदान मंजूर करण्याची विनंती करण्यात आली होती.त्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने त्यांच्या दि.२७/९/२०१२ च्या ३ पत्रान्वये केंद्रिय समन्वय समितीच्या ८ व ९ बैठकित मान्यता दिलेल्या नागरी

संस्थांसाठी केंद्र हिश्याच्या दुस-या ७५% हप्त्यापोटी राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा केली आहे. यास्तव वर नमुद ५ नागरी संस्थांना केंद्र हिश्याच्या दुस-या हप्त्याची रक्कम उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

३. वरील बाबींचा विचार करून उपरोक्त ५ नागरी संस्थांना केंद्र हिश्यापोटी द्यावयाची द्वितीय हप्त्याची ७५% रक्कम **महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण या समन्वय यंत्रणेकडे सुपुर्द करण्यात आली असल्याने ती आता वितरीत करण्यास** मान्यता देण्यात येत आहे.

सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिका जि.सांगली व मोवाड, उमरेड, मोहपा, खापा, जि.नागपूर यांचा त्यांच्या प्रकल्प प्रस्तावा संदर्भातील वित्तीय आकृतीबंध खालीलप्रमाणे आहे :-

अ. क्र.	नगर परिषदेचे नाव	सीटस् ची संख्या	प्रति सीट मुल्य (रु.)	केंद्र शासनाने प्रति सीट निर्धारित केलेल्या मुल्यापेक्षा अधिक रक्कम असल्यास	प्रकल्प प्रस्तावाची एकूण किंमत (अशासकीय संस्थेच्या १.५ टक्के रकमे शिवाय)	केंद्र शासनाचा हिस्सा (रु.) ७५%	राज्य शासनाचा हिस्सा (रु.) १५%	लाभार्थ्यांचा हिस्सा (रु.) १०%
१.	सांगली-मिरज-कुपवाड म.न.पा.	४७८२	१०,०००/-	संबंधित नागरी संस्थे मार्फत	४,७८,२०,०००	३,५८,६५,०००	७१,७३,०००	४७,८२,०००
२.	मोवाड, नगरपरिषद जि.नागपूर	५८८	१०,०००/-	संबंधित नागरी संस्थे मार्फत	५८,८०,०००	४४,१०,०००	८,८२,०००	५,८८,०००
३.	उमरेड नगरपरिषद जि.नागपूर	९१०	१०,०००/-	संबंधित नागरी संस्थे मार्फत	९१,००,०००	६८,२५,०००	१३,६५,०००	९,१०,०००
४.	मोहपा, नगरपरिषद जि.नागपूर	३६२	१०,०००/-	संबंधित नागरी संस्थे मार्फत	३६,२०,०००	२७,१५,०००	५४,३०,०००	३,६२,०००
५.	खापा, नगरपरिषद जि.नागपूर	११४३	१०,०००/-	संबंधित नागरी संस्थे मार्फत	१,१४,३०,०००	८५,७२,५००	१७,१४,५००	११,४३,०००
		७७८५	१०,०००/-	----	७,७८,५०,०००	५,८३,८७,५००	१,६५,६४,५००	७७,८५,०००

४. केंद्र शासनाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या दुस-या ७५% हप्त्याच्या अनुषंगाने, सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिका जि.सांगली व मोवाड, उमरेड, मोहपा, खापा, जि.नागपूर या पाचही नागरी संस्थांना केंद्र हिश्याचे दुस-या हप्त्याचे ७५% इतके अनुदान खाली नमूद केलेल्या वित्तीय आकृतीबंधानुसार वितरीत करण्यास शासन या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

(पूर्ण रुपयांत)							
नगरपरिषदेचे नांव	शौचालयांची संख्या	एकूण प्रकल्प खर्च	केंद्र हिश्याची रक्कम (स्तंभ ३ च्या ७५%)	अशासकीय संस्था हिस्सा (प्र. प्र. स्तंभ ३ च्या १.५%)	अशासकीय संस्था केंद्र हिस्सा (स्तंभ ५ च्या ५/६)	एकूण केंद्र अनुज्ञेय अनुदान (७५% + ५/६ अ.शा.सं.हिस्सा) (स्तंभ ४+६)	आता वितरीत करावयाचे केंद्र हिश्याचे ७५% अनुदान (स्तंभ ७ च्या ७५%)
१	२	३	४	५	६	७	८
सांगली-मिरज-कुपवाड म.न.पा.	४,७८२	४,७८,२०,०००	३,५८,६५,०००	७,१७,३००	५,९७,७५०	३,६४,६२,७५०	२,७३,४७,०६३/-
मोवाड न.प., जि. नागपूर	५८८	५८,८०,०००	४४,१०,०००	८८,२००	७३,५००	४४,८३,५००	३३,६२,६२५/-
उमरेड न.प., जि. नागपूर	९१०	९१,००,०००	६८,२५,०००	१,३६,५००	१,१३,७५०	६९,३८,७५०	६,९४,२५३/- खालील परिच्छेद ५ नुसार
मोहपा, न.प., जि. नागपूर	३६२	३६,२०,०००	२७,१५,०००	५४,३००	४५,२५०	२७,६०,२५०	२०,७०,१८८/-
खापा, न.प., जि. नागपूर	१,१४३	१,१४,३०,०००	८५,७२,५००	१,७१,४५०	१,४२,८७५	८७,१५,३७५	६५,३६,५३१/-
एकूण	७,७८५	७,७८,५०,०००	५,८३,८७,५००	११,६७,७५०	९,७३,१२५	५,९३,६०,६२५	४,००,१०,६६०/-

५. दि.१७ मार्च २०१२ च्या शासन पत्रान्वये सोलापुर म.न.पा.च्या कामाची प्रगती समाधान कारक नसल्याने त्यांना मंजूर करण्यात आलेल्या रु.३,८६,०५,८१३/- एवढ्या रकमेतुन रु.२,५३,९३,८१३/- इतका निधी परत घेण्यात आला होता व त्याचे पुढील प्रमाणे फेर वाटप करण्यात आले होते (१) सोलापुर म.न.पा. रु.१,००,००,०००/-, तर (२) कागल रु.५२,५४,६१७/- (३) विटा रु.४९,३५,५१०/- व (४) उमरेड नगर परिषदेस रु.५२,०३,६८६/- इतका निधी **दुस-या हप्त्या पोटी** उपलब्ध करून देण्यात आला होता. **त्याची केंद्र व राज्य हिश्याची विभागणी पुढील प्रमाणे होती.**

	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
कागल न.प.	३६,००,०००/-	१६,५४,६१७/-
विटा न.प.	४५,००,०००/-	४,३५,५१०/-
उमरेड न.प.	१९,००,०००/-	३३,०३,६८६/-
एकूण	१,००,००,०००/-	५३,९३,८१३/-

यास्तव आता कागल नगर परिषदेस रु.५३,१८,४१७.००- रु.३६,००,०००=रु.१७,१८,४१७/- इतका केंद्र हिस्सा देय ठरतो. मात्र राज्य हिश्यापोटी देय होणारी दुस-या हप्त्याची रक्कम रु.७,०९,१२५/- पहाता व त्यांना यापूर्वी देण्यात आलेली दुस-या हप्त्याची राज्य हिश्याची रक्कम रु.१६,५४,६१७ पहाता त्यांना रु.९,४५,४९२/- इतकी रक्कम जादा देण्यात आलेली असल्यामुळे ती समायोजित करण्यासाठी केंद्र हिश्याच्या देय रक्कमेतुन वजा करून पुढील प्रमाणे रु.१७,१८,४१७-रु.९,४५,४९२=रु.७,७२,९२५/-केंद्र हिश्यापोटी देय ठरते. तर राज्य हिश्यापोटी कोणतीही रक्कम देय ठरत नाही. यासाठीचे आवश्यक दोन शासन निर्णय (सोलापुर म.न.पा.,कागल व विटा नगर परिषद यांचा समावेश असलेले केंद्र व राज्य हिश्याचे) वेगळ्याने निर्गमित करण्यात येत आहे

विटा नगर परिषदेस द्वितीय हप्त्याचे केंद्र हिश्याचे रु.१,०१,८५,०९४/- तर राज्य हिश्याचे रु.१३,५८,०१३/- एवढे अनुदान देय आहे. मात्र दि.१७ मार्च २०१२ च्या शासन पत्रान्वये विटा नगर परिषदेस द्वितीय हप्त्याचे केंद्र हिश्यापोटी रु.४५,००,०००/- तर राज्य हिश्यापोटी रु.४,३५,५१०/- एवढे अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आले होते यास्तव आता केंद्र हिश्याचे रु.१,०१,८५,०९४ - रु.४५,००,०००= रु.५६,८५,०९४ एवढे अनुदान देय ठरते तर राज्य हिश्याचे रु.१३,५८,०१३ - रु.४,३५,५१०= रु.९,२३,५०३ अनुदान देय ठरते. यासाठीचे आवश्यक दोन शासन निर्णय (सोलापुर म.न.पा.,कागल व विटा नगर परिषद यांचा समावेश असलेले केंद्र व राज्य हिश्याचे) वेगळ्याने निर्गमित करण्यात येत आहे.

उमरेड नगर परिषदेस द्वितीय हप्त्याचे केंद्र हिश्याचे रु.५२,०४,०६३/- तर राज्य हिश्याचे रु.६,९३,८७५/- एवढे अनुदान देय आहे. मात्र दि.१७ मार्च २०१२ च्या शासन पत्रान्वये उमरेड नगर परिषदेस द्वितीय हप्त्याचे केंद्र हिश्यापोटी रु.१९,००,०००/- तर राज्य हिश्यापोटी रु.३३,०३,६८५/- एवढे अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आले होते. यास्तव आता केंद्र हिश्याचे रु.५२,०४,०६३ - रु.१९,००,०००= रु.३३,०४,०६३ एवढे अनुदान देय ठरते. मात्र राज्य हिश्यापोटी देय होणारी दुस-या हप्त्याची रक्कम रु.६,९३,८७५/- पहाता व त्यांना यापूर्वी देण्यात आलेली दुस-या हप्त्याची राज्य हिश्याची रक्कम रु.३३,०३,६८५ पहाता त्यांना रु.२६,०९,८१०/- इतकी रक्कम जादा देण्यात आलेली असल्यामुळे ती समायोजित करण्यासाठी केंद्र हिश्याच्या देय रक्कम रु.३३,०४,०६३ - रु.२६,०९,८१०=रु.६,९४,२५३/- देय ठरते. तर राज्य हिश्यापोटी कोणतीही रक्कम देय ठरत नाही.

सोलापुर म.न.पा.कडुन दि.१७ मार्च २०१२ च्या शासन पत्रान्वये केंद्र हिश्याचे रु.१,००,००,०००/- तर राज्य हिश्याचे रु.५३,९३,८१३ एवढे अनुदान परत घेण्यात आले होते. केंद्र हिश्याचे रु.१,००,००,००० हे अनुक्रमे कागल= रु.३६,००,०००, विटा= रु.४५,००,०००/- व उमरेड =रु.१९,००,००० या नगर परिषदांना द्वितीय हप्त्यापोटी देण्यात आले होते ते आता परत घेऊन **सोलापुर म.न.पास देण्यात येत आहे.** तर राज्य हिश्याचे रु.५३,९३,८१३/- एवढे अनुदान वेगळ्या शासन निर्णयाव्दारे (राज्य हिश्याच्या) देण्यात येत आहेत.

६. उपरोक्त विवरण पत्रातील रकाना क्र.८ मध्ये नमूद केलेले केंद्र हिश्याचे द्वितीय हप्त्याचे ७५% अनुदान या कार्यक्रमांतर्गत समन्वय यंत्रणा म्हणून घोषित करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने त्यांच्याकडे अधिनस्त ठेवलेल्या रकमेतुन वरील नागरी संस्थांना सदर अनुदान मुक्त करण्याची कार्यवाही करावी.

७. संबंधित सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिका जि.सांगली व मोवाड, ऊमरेड, मोहपा, खापा नगरपरिषद जि.नागपूर या पाचही नागरी संस्थांनी या रक्कमांचे स्वतंत्र लेखे ठेवावेत आणि योजनेच्या प्रगतीचा त्रैमासिक अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे नियमितपणे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण या समन्वय यंत्रणेमार्फत शासनास सादर करावीत.

८. राज्याचा नागरी भाग हागणदारी मुक्त होण्याच्या दृष्टीने कमी खर्चाच्या स्वच्छता योजनेअंतर्गत राबविण्यात येणारा सदर वैयक्तिक शौचालय बांधकाम कार्यक्रम यशस्वी होणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यामुळे उक्त नागरी संस्थांनी या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकडे काटेकोरपणे लक्ष देऊन तो विहीत कालमर्यादेत पूर्ण होईल याची यथायोग्य दक्षता घ्यावी.

९. हा होणारा खर्च मागणी क्रमांक वाय - २, लेखार्शीर्ष २२१५- पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, ०२-मलनिस्सारण व स्वच्छता पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, (०१) (०४), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास कमी खर्चाच्या स्वच्छता कार्यक्रमासाठी सहाय्यक अनुदान, (२२१५ ९०८५) (केंद्र हिस्सा), ३१- सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर), या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

१०. सदर शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने उक्त उपलेखाशिर्षाखालील तरतूदीतून या शासन निर्णयातील **परिच्छेद ४ मधील स्तंभ क्र.८ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे संबंधीत नागरी संस्थांना अनुदान वितरीत करण्याची कार्यवाही तात्काळ करावी.**

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा **संगणक संकेतांक २०१२११११३१५१५३५२८** असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

**(आ.ग.परदेशी)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन**

प्रति,

- १.सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, मुंबई - २१.
- २.वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखाधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई
- ३.आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
- ४.विभागीय आयुक्त, पुणे / नागपूर
- ५.जिल्हाधिकारी, सांगली / नागपूर
- ६.आयुक्त, महानगरपालिका, सांगली-मिरज-कुपवाड, जि.सांगली
- ७.मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, मोवाड, ऊमरेड, मोहपा, खापा, जि.नागपूर
- ८.महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२, मुंबई / नागपूर (लेखापरिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
- ९.संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
- १०.सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नविन प्रशासन भवन, ५वा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई(२प्रती)
- ११.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १२.निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
- १३.प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४.प्रादेशिक प्रमुख, हुडको विभागीय कार्यालय, श्रेयस चेंबर्स, दुसरा मजला, १७५ डि.एन.रोड, फोर्ट, मुंबई-०१.
- १५.वित्त विभाग, कार्यासन (व्यय-३, अर्थसंकल्प ३,१८,१९ एकूण ४ प्रती) मंत्रालय, मुंबई
- १६.नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७.ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ, सचिवालय, ग्रंथालय, सहावा मजला, विधान भवन, मुंबई
- १८.पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील कार्यासने क्र.पापु ०४ व २०,
- १९.निवड नस्ती पापु-२१, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २०.संगणक कक्ष, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई